Rekomendacje dla tworzenia polskich nazw grzybów

Przy tworzeniu polskich nazw grzybów Komisja rekomenduje następujące zasady*:

1. Należy unikać zmiany istniejącej nazwy, jeśli nie wynika ona z ważnych względów porządkowych.

2. Nazwy polskie należy nadawać gatunkom oraz niższym (formy, odmiany, podgatunki) i wyższym (rodzaj, rodzina itd.) jednostkom taksonomicznym, które nie mają polskich nazw.

3. Gdy gatunek jest przypisany do nowego rodzaju (po wyodrębnieniu z innego), należy nadać nową nazwę rodzajową i zostawić epitet gatunkowy bez zmian, jeśli to możliwe.

4. Należy unikać sytuacji, gdy polska nazwa używana jest też dla organizmu z innej grupy (np. kisielec, nazwa stosowana dla rodzaju *Exidia*, to również nazwa grzyba zlichenizowanego (porostu) – *Lempholemma*). W takich przypadkach rekomenduje się nadanie nowej nazwy.

5. Nowa nazwa powinna informować o istotnych cechach grzyba (w przypadku grzybów wielkoowocnikowych przede wszystkim o cechach owocnika np. gęstoporek cynobrowy), jego biologii, ekologii, wybiórczości środowiskowej (np. ciżmówka naziemna, bokownik wiązowy, płomiennica zimowa, płomiennica letnia, dzwonkówka bagienna), itp.

6. Należy unikać:

- nazw powtarzających określoną cechę (np. lejkówka lejkowata, szyszkowiec szyszkowaty),
- błędnie określających cechę owocnika (np. dawna nazwa pałeczka dla grzybów z rodzaju *Tulostoma*, którego owocniki przypominają berło),
- nazw nieokreślających konkretnej cechy owocnika, biologii lub ekologii gatunku (np. chłopięcy, poetycki, sierocy).

7. W przypadku rodzajów i gatunków, których nazwy łacińskie utworzone są od nazwisk i imion, należy przede wszystkim nadawać polskie nazwy odzwierciedlające cechy grzyba, wyjątkowo dopuszcza się nadawanie nazw polskich pochodzących od nazwisk i imion.

8. Nazwy polskie powinny być poprawne językowo i zrozumiałe. Należy unikać na przykład łączenia członów nazw łacińskich ze słowami polskimi (np. boreoskórek – *Boreostrereum*, cystoskórek – *Cystostereum*).

9. Odnośnie grzybów mikroskopijnych, w większości przypadków główne cechy rozróżniające dotyczą struktur mikroskopijnych, objawów chorobowych, żywicieli (często

różnych dla różnych stadiów rozwojowych grzyba) oraz, rzadziej, substratów i siedlisk. Rekomenduje się zatem uwzględnienie specyfiki tej grupy i dopuszcza stosowanie nazw trójczłonowych, czasami ze wskazaniem na strukturę grzybową, a czasami na wywoływaną deformację lub też żywiciela – ewentualnie na co najmniej dwie cechy. Nadawane nazwy powinny budzić skojarzenia adekwatne do budowy, wyglądu, gatunku żywiciela, typu substratu czy siedliska, które zajmują określone gatunki lub na czym i jak występują (np. *Exobasidium myrtilli* – płaskosz pędowy czernicy, *Exobasidium splendidum* – płaskosz purpurowy borówki).

10. Nie ma konieczności nadawania nazw polskich wszystkim gatunkom (grupom) grzybów mikroskopijnych. W tym przypadku nazwy polskie mogą pochodzić od spolszczonych nazw łacińskich (np. *Cladosporium*, kladosporium), tym bardziej, że z grzybami mikroskopijnymi związane są często nazwy chorób (ludzi, zwierząt, roślin), np. kladosporioza. Często nazwy chorób powodowane przez te grzyby nie są spójne z nazwami polskimi grzybów, ale pochodzą bezpośrednio od nazw łacińskich, np. rodzaj *Fusarium* zwany jest po polsku sierpikiem, ale wywoływana choroba – fuzariozą. Podobnie *Aspergillus* to kropidlak, ale choroby wywoływane przez grzyby z tego rodzaju określane są mianem aspergilozy.

11. W przypadku grzybów pospolitych, najczęściej wykorzystywanych kulinarnie (np. borowiki, podgrzybki) w przypadku zmiany polskiej nazwy rekomenduje się uwzględnianie w opracowaniach popularnych obok nazw nowych, także nazw utrwalonych (np. muchomor zielonawy [m. sromotnikowy]). Podobnie w przypadku nazw bardzo mocno utrwalonych w tradycji oraz występujących w dokumentach dotyczących ochrony grzybów lub ich przemysłowego wykorzystania rekomenduje się używanie nazwy tradycyjnej, oraz nowej, obowiązującej [np. podgrzybek brunatny (*Xerocomus badius*) = podgrzyb brunatny (*Imleria badia*)].

*Zasady zostały w dużej części oparte na rozdziale „Polskie nazwy grzybów" z monografii „Checklist of Polish larger Basidiomycetes. Krytyczna lista wielkoowocnikowych grzybów podstawkowych Polski" autorstwa W. Wojewody (2003) oraz ustaleniach Komisji ds. Polskiego Nazewnictwa Grzybów w poprzedniej kadencji.

20.02.2021 r.